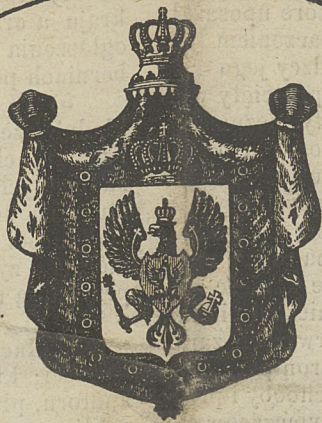

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1/4 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Hamburg, 1 Lipca. — Börsenhalle zamieszcza wiadomości z Büffelkoppel z d. 30 z. m. wieczorem, że Sonderburg w części zamieniony w gruzy. Pułki Brandenburgskie nr. 24, 35, 60 i 64 skutecznie przeprowadziły na Alsen w pięciu miejscach pod silnym ogniem kartaczowym Duńczyków. Zeszłej nocy przywrócono most na łyżwach i oddano do użytku. Teraz idą pułki westfalskie nr. 13, 15, 55 na Alsen i stać tam będą na forpocztach.

Hanower, 1 Lipca. — Izba druga postanowiła za zgodą ministra sprawiedliwości, przedłożyć rządowi pod rozprawę, czyli Hanower ze swej strony nie ma przystąpić do utworzenia floty związkowej niemieckiej, jeżeli wspólne przedsięwzięcie z pozostałymi państwami niemieckimi będzie niepodobne.

Hamburg, 1 Lipca. — Börsenhalle donosi z Altony, że tam sprowadzono 1600 jeńców. Dziś przybędzie pociąg nadzwyczajny z oficerami duńskimi wziętymi do niewoli.

Londyn, 1 Lipca. — Z Nowego Jorku donoszą pod d. 24 z. m., że konfederaci jeszcze się bronią w Petersburgu, przed którym stoi armia gen. Granta rozłożona obozem 1 1/2 mili od tego miasta.

Kopenhaga 30 Czerwca wieczorem. — Minister wojny donosi dziś w południe. Nasi cofając się w dobrym porządku, przybyli w dn. 29 w południe o godzinie 12 na półwysp Kekenis, nie będąc ścigani. W nocy o god. 1 1/2 większa część naszych siadła na okręty.

Wedle sprawozdania ministra marynarki wysadzili Duńczykowie na stacyi Alsenforde szalupę kanonierską i żółłą kanonierską w powietrze, aby się nie dostały w ręce nieprzyjacielskie. Nasi przeprowadzili się częścią na wyspę Lyö częścią na Fünen.

Berlin 1 Lipca. — Jkr. następca tronu pruskiego przybył tu ze Szczecina i z objazdu granicy polskiej.

Berlin 1 Lipca. — Nie mamy dotąd urzędowych sprawozdań o zdobyciu wyspy Alsen. Ograniczamy się przeto tylko na prywatnych doniesieniach, wedle których Prusacy skutecznili pierwszą przeprowadkę w 3,000 wojska na 120 łodziach, potem zbudowano most na łyżwach i po nim przeszła artyleria. Dotąd nie mamy bliższych szczegółów o bitwach staczanych z tamtej strony brzegów i wewnątrz wyspy pod Wollerup. Nie wiemy też, w jaki sposób udało się reszcie Duńczyków w 6—7000 pod gen. Steinmanem wbieść na okręty.

— H. B. H. zamieszcza następującą kopenhagską depeszę z d. 29 Czerwca wieczorem: ministerstwo wojny ogłasza: nieprzyjaciół uderzył na Alsen w ostatniej nocy. Wedle doniesienia generała Steinmana o godzinie 6 z rana, stanęli nasi po zaciętej walce na półwyspie Kjar, na której Sonderburg leży i ze znaczną stratą cofali się między Ulkebüll i Sonderskov (bór w południowej stronie półwyspu Kijär). O godz. 9 1/2 zacięta walka między Wollerup i Sonderskov. Nieprzyjaciół ma stać między Augustenburgiem a Höruphafem, jego widety niedaleko od Augustenburga, tak artyleria, jakoteż kawaleria. Walka przez naszych była prowadzona ze spokojnością i zaciętością. »Rolf Krake« miał jeden most nieprzyjacielski zatopić. Komunikacja za pomocą telegrafu z Stäcke na Alsenie przerwana i dla tego szczegółowe sprawozdania później nadejdą.

— H. B. H. pisze, że napaść tak niespodziewanie na Duńczyków wykonaną została przez wojsko pruskie, że małe tylko straty poniosło, przyczem wybornie artyleria z nadbrzeżnych baterii dopomagała. Główna przeprowadka nastąpiła pod Sandbergiem; wykonali ją pułki 24 i 64. Na ulicach Sonderburga toczyła się zacięta walka, Duńczykowie zapalili wiele magazynów, ale wkrótce ich wyparto, resztę zabrano do niewoli. Duńczykowie schronili się do Hoeruphafu, gdzie stały okręty duńskie, na które polowa artyleria pruska żwawo strzelała. Jakim sposobem ocalili, niewiadomo. Książę Fryderyk Karol dowodzi na Alsen, dokąd przeszedł pod Sonderburgiem.

— Ani pod Gdańskiem, ani pod Kołobrzegiem nie pokazał się żaden okręt duński blokujący.

— Jutro przybędzie tu następca tronu rosyjskiego zabawi tu kilka dni i wyjedzie do Kisyni.

— Kolońskiej gazety, główna część z d. 1 Lipca została zabrana przez policję, doszedł nas tylko dodatek do niej.

Lipsk, 26 Czerwca. — Czytamy w nrze 147 Leipz. Nachr.: »Przeciwko panu Peters, odpowiedzialnemu redaktorowi polskiego, od niedawnego czasu tu wychodzącego dziennika Ojczyzna, z polecenia ministerstwa sprawiedliwości zarządziła prokuratura tutejsza śledztwo, z powodu obraz, jakich się dopuszczono względem obcych panujących w kilku numerach tego pisma; przedwstępne kroki w tym względzie już uczyniono.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 28 Czerwca. — Nat. Ztg pisze: rozporządzenie rządu rosyjskiego co do żądań towarzystwa kredytowego ziemskiego, aby chłopcy płacili czynsz zaległy z swych gruntów objętych kredytem ziemstwa, który wynosi 2 miliony rubli, bardzo jest ważnym tak ze względu na dziedziców, jakoteż ziemstwo kredytowe i jego wierzycieli zagranicznych, posiadających listy zastawne. Skoro ziemstwo dało na grunta dziedziców kredyt obejmujący także siły prestacyjne chłopów, jako opłacających z tych gruntów czynsze, a teraz komisye odwołując się do ukazu carskiego, który darował chłopom wszelkie prestacje zaległe, zakazują sądom ściągać owe czynsze, zapomocą których tylko dziedzice byliby w stanie opłacać ryczałtowe procenta i amortyzacje za otrzymane listy zastawne, przeto i kredyt tych listów upada, a tem samem tracą na kapitałach a może i później tracić będą na procentach wierzyciele czyli właściciele listów zastawnych, którzy zawierzyli dotrzymaniu warunków kredytu opartego na gruntach i prestacjach.

— Z Kehl w badeńskim donosi Ostsee Ztg, że celnicy przy rewizyi jednego kufra nadesłanego z Strazburga w Elzacyi do dalszej ekspedycji do Frankfurtu n. M. znaleźli mnóstwo tymczasowych obligacyi powszechnego długu narodowego polskiego w sztukach po 40 zł. pol., w ogóle 1,200,000 złp. (200,000 tal.), które obłożyli aresztem. Okrzyczano te obligi za listy zastawne znikłe z ziemstwa kredytowego polskiego, gdy tymczasem się teraz okazuje, że to są obligacje wystawione przez komisję polską długu narodowego i miały być wysłane do Polski, celem puszczenia ich w obieg. Rząd badeński postanowił kazać je zniszczyć. Obligacje te są na białym papierze wystawione, 6 cali długim, 3 1/2 cala szerokim, pięknie ozdobione z napisem: Obligacya powszechnego długu narodowego wystawiona na mocy dekretu rządu narodowego z dnia 10. Października i 15. Grudnia 1863. r. Pod tem jest liczba 40 złp., z obu zaś stron numer obligacyi. Jeszcze raz jest wypisana ta suma niżej, a pod tem z prawej strony nazwisko K. Ruprecht, komisarz rządu narodowego, a z lewej, Józef Ordega, członek komisji długu narodowego. Pod tem w środku r. 1863., z obu stron znajduje się pieczęć komisji z herbem polskim, litewskim i ruskim z wieńcem laurowym. W rogach liczba 40. Na drugiej stronie jest po francusku i po polsku wydrukowanych 5 pierwszych artykułów dekretu rządu narodowego dotyczących emisji pożyczki. Są przytem sztuki obligacyi na 20 zł. pol.

— Onegdaj przyjechał do Warszawy inżynier generał major Kerbedz, z Petersburga. Wczoraj przyjechał do Warszawy generał lejtnant Chruszczew, z Lublina. Wyjechali zaś generał adjutant baron Wrangel, oraz generał major Sobolewski do Siedlec.

Konsul generalny saski i konsul wejmarski, pan Stanisław Lesser, powrócił z zagranicy.

— Czas pisze: W niedzielnym przeglądzie politycznym wspomnieliśmy o artykule ministerjalnej pruskiej Nordd. Allg. Ztg o ukazach 2 Marca. Czytelnicy nasi nie zechcą zbyt zrażać się tonem i brzmieniem jego. Ciekawe jednak są uwagi i spostrzeżenia tego dziennika, bo zdającego się posiadać tajemnice rządu petersburskiego; zapisać się także godzi wyznanie, zaprzeczane przez rosyjskich publicystów, iż urządzenie stosunków włościańskich w Polsce jest środkiem politycznym, a nie samo dla siebie celem. Dziennik pruski pomimo zachwycenia, w jakie go wprowadza polityczna dążność rzeczywistych ukazów, przewiduje niepodobieństwo ich wykonania bez pomocy Niemców; a to zamawianie przez Rosyą obcych nabywców i żądana nadsyłki urzędników pruskich

najlepszą jest odpowiedzią tym urzędowym apostołom słowiańszczyzny, co w Rosji widzieli tarczę i obronę przeciw parciu zachodniemu. Nie zresztą nie usprawiedliwia lepiej naszego sposobu zapatrywania się na ukazy z 2 Marca, jak pochwały urzędowego orszaku p. Bismarka, które tu dosłownie przytaczamy:

»Coraz bardziej się okazuje, że ukazy z 2 Marca, które uposażały chłopów polskiego własnością ziemską, i których przeznaczeniem jest usamowolnić go politycznie z pod dotychczasowego władcy jego rąk, nóg i jego grzbieta i zrobić zeń mają szlachcica, nie tylko przecięły właściwe tętno życia ostatniemu powstaniu, ale oraz położyły bezpieczną podstawę, mającego odtąd iść przyrodzonym trybem rozwoju kraju, przez własnych synów tak ciężko nawiedzonego. Jakkolwiek dziwnem to wydawać się może, lepiej to poznać z trudności pojawiających się przy praktycznym wykonaniu tych ustaw, aniżeli tam, gdzie się to gładko odbywa. Wszystkie doniesienia z Królestwa zgadzają się na to, że teraz dopiero znaleziono pokład i podstawę, na których w ogóle wzniesić można nową budowę administracyjną; lubo żadne z tych doniesień nie tai, że zupełnie wykonanie tych kroków dobroczynnych w pierwszych zaraz latach będzie niepodobnem. Opór i niezadowolone z obu stron przy uposażaniu ziemią da się wprawdzie pokonać wytrwałością, a choćby i przymusem; skończy się na niejakiach zatargach, procesach i tymczasowych orzeczeniach; jeżeli się przypadki szczególnie trudne pozostawi późniejszemu prawnemu wyłuszczeniu, natomiast zaś tem bardziej stanowczo obstawiać się będzie przy bezzwłocznym faktycznym objęciu ziemi w posiadanie; ale z polityczną częścią ukazów — tym najsilniejszym piornociągami przyszłych powstań i spisków nie się na teraz nie poradzi praktycznie, gdyż zbywa po tamu warunków zasadniczych. Jeżeli gminy mają w przyszłości same sobie wybierać wójtów, a ustawa troskliwie usuwa wszelkie mieszanie się i wpływy szlachty na wybory, to jeszcze nie zapobieży się złemu, bo nieraz w całej gminie nie znajdzie chłop, coby umiał czytać i pisać — a przeto wybór moralnie nawet najlepszy, i w duchu wykonywania praw włościańskich odbyty, nie odpowie zamiarowi cesarza, gdyż wszelki stosunek wójta z wyższymi urzędami administracyjnymi stanie się niepodobnym, a przynajmniej niesłychanie utrudnionym. Dotychczas wszystko odbywano *brevi manu* ustnie i sumarycznie; nakaz pańszczyzny albo i plagi i ucisk tyrański właściciela dóbr polegał właśnie na tem zupełnym złupieniu poddanych. To nie tak rychło temu zaradzić, a nawet wypadnie w tym kierunku rozpoczynać wykonanie. Zdaniem urzędników rosyjskich zajmujących się uwłaszczeniem, chłop polski pokazuje się wszędzie ciemniejszym, dzikszym, aniżeli rosyjski, a co się w Rosji wcale nie zdarza, — ciągła zemsta za dawniejsze cierpienia — zdaje się grozić w Polsce w niektórych okolicach. Prawda, że szczególnie tam, gdzie panowie niechęć się wcale poddać nowemu porządkowi rzeczy, albo z natury swej uczynić tego niemogą, dziwią się, klną i wymyślają, kiedy »psiakrew« nie da się bić dłużej. Nie jedno tam jeszcze przyjdzie odwetować i wyrównać, zanim świadomość wzajemnych praw i obowiązków wyjaśni się i ustali. Tak samó trudno będzie o sprzedaż i dzierżawę dóbr skarbowych i koronnych, gdyż brak zupełnie na ludziach, w którychby rząd tak bezwarunkowe pokładał zaufanie. Skoro raz będzie wszystko należyte określone, zgłoszą się z Warszawy do Niemiec, a mianowicie do Prus, aby znaleźć dzielnych nabywców albo dzierżawców, a mniej będą na to zważać, czy wszystkie pieniądze się znajdą, bo te może przecież rząd mieć od Polaków, ale będzie szło o znajomość rzeczy, prawosć i dobre imię. Umieją tam dobrze cenić niemieckiego ducha, pilność i ruchliwość. Jeżeli dobrze świadomi jesteśmy, za kilka tygodni przybędzie do Berlina pewien wysoki urzędnik rosyjski z Warszawy, aby zarówno z doświadczonymi i pewnymi urzędnikami niemieckimi względem zawiadownictwa, jak z przedsiębiorcami względem kupna lub dzierżawy dóbr skarbowych w Polsce ułożyć się.«

Wilno, 24. Czerwca. — Rozporządzenie Murawiewa, dające bankierskiemu domowi Lampe i Spółki zlecenie utworzenia kantoru wywiadowczego w Wilnie i Mohylewie dla pragnących nabywać majątki na Litwie Moskali, jest tak samo jak powtórzone przez Dz. Poznański niedawno rozporządzenie o ułatwieniach finansowych i przywilejach dla tychże nabywców, integralną częścią ukazu głównego, wyszłego z Petersburga, z komitetu zachodniego i rady ministrów, a mocą którego jedynie Moskalom i mieszkańcom nadbałtyckich prowincji nadano prawo zakupowania majątków na Litwie i Rusi. W pomoc temu ukazowi idą gęste wyroki to sądów, to władz wojennych, wystawiające majątki Polaków na licytację. Każdy taki majątek nie wróci tedy już więcej do rąk polskich, chyba może jakiego renegata, któryby przyjął wiarę prawosławną, bo wyraźnie w owym wykazie powiedziano, że nabywca nietylko musi być Moskalem albo mieszkańcem prowincji nadbałtyckich, ale oraz nie może być katolikiem. Zarazem, jak wiemy, unieważnił rządzący senat petersburski wszystkie akta, wydane w ostatnich latach, mocą których właściciele majątki swoje za długi albo innym sposobem przenieśli na drugich.

Wspomniane na czele rozporządzenie opiewa według Wil. Wiest. z dnia 6. (18.) bm. jak następuje:

»Pan główny naczelnik kraju (Murawiew) raczył poruczyć bankierskiemu domowi Lampe i Spółka założenie prywatnych kantorów w miastach Wilnie i Mohylewie, potwierdziwszy dla regulaminu ich następujące pravidła:

1) Dom bankierski Lampe i Sp. otwiera prywatne kantory, na razie jeden w Wilnie, a drugi w Mohylewie nad Dnieprem, dla pomagania w zbieraniu potrzebnych wiadomości osobom, chcącym albo sprzedać albo kupić realności i nieruchomości w guberniach północno-zachodniego kraju (Litwy i Białorusi).

2) Kantory te urządzają się przy miejscowych władzach gubernialnych, pod kontrolą naczelników gubernii albo wice-gubernatorów.

3) Naczelnicy urzędni w guberniach północno-zachodniego kraju, niezależnie od posyłania do ministerstwa dóbr rządowych i głównego naczelnika kraju raportów o idących na sprzedaż realnościach i majątkach ziemskich, udzielają ich także wspomnianym kantorom.

4) Redakcje wszystkich gazet gubernialnych północno-zachodniego kraju a oraz Wileński Wiestnik i Listok Policyjski drukują ogłoszenia o naznaczonych na sprzedaż realnościach i majątkach w guberniach północno-zachodnich.

5) W kantorach tych znachodzić się będą dla interesentów najdokładniejsze wiadomości o wszystkich idących na sprzedaż realnościach i majątkach w kraju północno-zachodnim; kantory te będą służyć za sumiennych pośredników między sprzedającymi i kupującymi; przyjmują na siebie wszelkie obowiązki co do kupienia ich po oglądnięciu majątności i wygotowaniu aktów, według życzenia kupujących. Staranie zaś o zyskanie zasiłku od ministerstwa dóbr rządowych, kantory nie przyjmują na siebie, starać się bowiem o to winni sami proszący.

6) Każdy, chcący sprzedać swoją majątność, może zapisać się w kantorze, płacąc przy tem zgłoszeniu się raz na zawsze po 1 rublu od majątności; kupujący zaś po półtora rubla. Za nabycie za pośrednictwem kantoru, płaci kupiec po jednym procencie od majątności w cenie 30,000 rubli, a po pół procentu od majątności niżej 30,000 rs.

7) Kantory składają ustanowioną najwyższym ukazem z dnia 23. Grudnia 1863. r. kaucją.

8) Tak jak ministerstwo dóbr rządowych wydaje osobne poświadczenia osobom, którym kupowania majątności w kraju północno-zachodnim pozwala, z postanowionymi ułatwieniami i zapomogami, tak też kantory obowiązane, dokładnie i bezzwłocznie spełniać wydane w tej mierze rozkazy i rozporządzenia ministerstwa.

Skombinowawszy to rozporządzenie Murawiewa z dawnym ogłoszonym jego ukazem widzimy, że każdy Moskal prawosławny, pożyczwszy 302½ rubla, może nabyć na Litwie majątność w wartości 30,000 rubli, a oraz nabyć praw »grazdanina« i palenia wódki. Zapewne i stęple może upuścić jeszcze ministerstwo finansów za poświadczeniem ubóstwa nabywcy. A przecież, jak czytaliśmy, dzienniki moskiewskie nietylko nie spodziewają się napływu Moskali do Litwy na ten lep, ale nawet odmawiają. Zapewne postarają się wprzód powietrze tych stron polskich zmoskwiczyć, jak ziemię i dzieje ich na moskiewskie przechrzcić.

Dobra na Litwie i Rusi mają być sprzedawane po cenie, jaką da jednoroczny dochód z majątku, pomnożony przez 10. A że teraz majątki zupełnie dochodu nie przynoszą, więc zapewne darmo rozdawać będą własność obcą.

Wileński Wiestnik ogłasza następujące majątki jako wystawione na sprzedaż przez Moskwę, w wileńskiej gubernii: Majątek Krasnopol w dziśnieńskim powiecie, własność Augusta i Adama Miłaszewiczów, przynoszący rocznego dochodu 925 rs. W mińskiej gubernii: majątek Kutin w pińskim powiecie własność Kołba-Sileckiego, jakoby dobrowolnie przez niego oddany na sprzedaż.

Rosya.

Petersburg. — Na zasadzie najwyższego rozkazu z dnia 4. Maja r. b., należy uwalniać wszystkich niższych stopni, którzy do 1. Stycznia 1864 roku wysłużyli obowiązkowe terminy, chociażby te terminy według prawa wynosiły mniej niż lat 20, również jak junkrów i ochotników, oraz tych, którzy korzystając ze szczególnych praw i przywilejów w służbie, mają prawo zawsze otrzymywać uwolnienie od służby. Dz. Pow.

Francya.

Paryż, 29. Czerwca. — Dzisiejszy Constitutionnel rozwodzi się nad sprzecznościami zachodzącymi w notach, groźbach i hukliwych demonstracjach angielskich, a oświadczeniach, które teraz poczynili ministrowie angielscy przed parlamentem. Nawet w oświadczeniach Palmerstona i Russla dopatrujemy nieprawdę, bo nie Anglia Francją naprzód zapytała, o ile chce wspierać ostatnią politykę angielską na przypadek wojny, ale Francya żądała od Anglii kategorycznej odpowiedzi, a gdy ta szeroko o demonstracjach i innych półśrodkach na Bałtyku zaczęła prawić, natenczas Francya postanowiła zachować się cicho i oczekując. Jedni mówią, że Anglia chciałaby Francją wplątać w wojnę, jak w Meksyku a potem ją opuścić, a drudzy że po prostu pozwala sprzymierzeńców francuskich jednego po drugim osłabiać a tem samem szkodzić śmiertelnie samej Francji. Po Danii nie wiadomo, komu się dostanie, ale faktem jest że lewe skrzydło na północy postrzelone. Jeżeli tak prawemu się dostanie, to i środek będzie ogołocony z sojuszków od góry i od dołu. Tymczasem oficjalne dzienniki francuskie zaręczają, że nie masz nad Francją więcej pokój miłującego narodu, a Napoleon III to pokój, jak niegdyś Napoleon stary, to wojna. Na długo to wystarczy, nie wiemy, ale to wiemy, że te paliatywy utrzymują pokój i zlokalizowane wojny. Tymczasem programata i idee napoleońskie drzemają sobie.

— Cesarz wyjedzie w dniu 8 Lipca kapać się do Vichy, a z nim pan Drouyn de Lhuys.

— Cesarz zadekretował, aby popiersie z marmuru króla zmarłego wirtemberskiego, jako krewnego dalekiego napoleonidów w muzeum wersalskim było ustawione.

— Dzisiejszy Monitor krótko wspomina o zdobyciu wyspy Alsen: Donoszą, że Prusacy wczoraj z rana zdobyli Alsen po krótkiej walce. Duńczykowie utracili wiele armat i schronili się szybko na okręty.

— Wieczorny Monitor donosi z księstw naddunajskich, że postępowanie księcia Kuzy cały kraj pochwała, z wyjątkiem klas uprzywilejowanych, to jest bojarów, których interes w skutek ostatnich rozporządzeń ucierpiał. Tymczasem stawiana przez nich opozycja nic nie dokaże, bo reszta kraju oświadcza się za rozporządzeniami księcia Kuzy. Obawiają się, aby zbyt radykalne prawa rólne, uwalniające chłopów od zobowiązań względem dawnych panów, nie rozleniwiły ludu rumuńskiego,

coby znów szkodziło dobru pospolitemu. Mówią, że ks. Kuza pojedzie do Paryża i Londynu.

— *Opinion nationale* bije na niedolęzną politykę zachodu ze względu na Polskę, Danią i jak przewiduje na Włochy. Gdy zachód bawi się w depesze, koalicja bierze Europę, gdy my gadamy, ona działa. Jest to polityka Machometa II wobec powoźników i eunuchów państwa byzantyńskiego.

— *Opinion Nationale* nazywa postępowanie Anglii »zdradą«. Wyrażenie to *Opinion* jest mocne, bardzo mocne; ale jest ono tylko wyrażeniem powszechnej opinii tutejszej, która mniema, że Anglia odgrywa rolę obecną w porozumieniu z Rosją, Prusami i Austrią, że wydaje ona umyślnie Danią na łup Niemcom, aby sprzymierzeni zajmą półwysep jutski i co można z wysp duńskich odcieśli Francją od Szwecji i odosobnili w ten sposób cesarza Napoleona, o którym koalicja po ukończeniu przygotowań pomyśli.

Anglia.

La France następnie skreśla sytuację gabinetu angielskiego:

Korespondenci nasi z Londynu donoszą, iż ostatnie zajścia na konferencji wielkie wywołały wrażenie w Anglii.

Opinia dzieli się między dwa prądy, lecz oba prowadzą do polityki czynu. Mniemają wszyscy jednoznacznie, że polityka angielska wystąpiwszy naprzód, nie może pozostać bezczynną. Tylko, że kiedy jedni zachęcają rząd, aby przybrał postawę wybitniejszą, inni chcieliby czekać jeszcze aż wypadki wojny, która znów wybuchnie, bardziej sytuację uwydatnią.

Times organ tej myśli wyczekiwania mówił wczoraj, że gdyby Niemcy uderzyli na wyspy duńskie i zamierzyły dojść do Kopenhagi, Anglia musiałaby wysłać flotę swą na Bałtyk w obronie Danii.

Byłoby to zbyt odkładać chwilę działania. Najście Jutlandyi, które wydawało się Anglikom jako casus belli, zostałoby wtedy dokonaniem i wiele nastąpiłoby niepowetowanych klęsk do Danii.

Dziś rząd angielski stoi w pośrodku tych dwóch opinii i nikt w Anglii nie sądzi aby mógł uniknąć manifestacji pewną doniosłość mającej.

Piszą nam, że sprawozdanie zapowiedziane przez hr. Russella i lorda Palmerstona a mające być złożonem w izbie w poniedziałek wraz z dokumentami i protokołami konferencji, nie oświadczając stanowczo, że Anglia zamierza pośredniczyć w tym sporze swą flotą lub armią, będzie się jednak starała dać do zrozumienia, że po wszystkich płonnych usiłowaniach przywrócenia pokoju pomiędzy stronami wojującymi, działanie ze strony rządu angielskiego jest ewentualnością, na którą dzisiaj wzgląd zwrócić należy.

Jeżeli podobna wskazówka znajduje się w istocie w sprawozdaniu przedłożonem parlamentowi, korespondenci nasi sądzą, że będzie symptomem częściowej zmiany w łonie ministerstwa. Żywiły gabinetu bezwzględnie pokojowe, przestałyby doń należeć.

Jednak zdaje się być pewnem, że rząd przedłoży raczej izbom kwestję niż ją rozwiąże. Celem jego jest pozostawić krajowi odpowiedzialność za stanowczą uchwałę; jedyną wziął on na siebie odpowiedzialność za pokojowe negocjacje. Jestto taktyka parlamentarna godna zręczności lorda Palmerstona, która może władzę skonsolidować w jego rękach.

Torysi nie sądzą się, jak nas zapewniają, być w stanie przyjęcia steru rządu w okolicznościach delikatnych, w jakich się znajduje Anglia i zdają się sami doznawać kłopotów co do zgodzenia się na politykę i określenia jej jasno w obec opinii.

Siła obecnego ministerium przeciwko swym przeciwnikom zdaje się w tem polegać, że ostatni okazują się zbyt energicznymi w swych krytykach przeciw aktom obecnego gabinetu, lecz gdy chodzi o sformułowanie systemu i określenie jak należy postępować, wahają oni się i cofają się przed trudnościami.

Korespondenci nasi zresztą tak streszczają wrażenia angielskie:

»Wielkie wzruszenie w świecie politycznym, finansowym i handlowym.

Przekonanie pomiędzy ludźmi stanu, że nie można płać się w wojnę na małą skalę i że gdy raz flota będzie wysłana, trzeba się przygotować na ewentualność wojny kontynentalnej.

Wstręt najsupełniejszy części ministerium do zapuszczania się w tak ważną walkę. Wstręt ten dzieli wielka liczba członków izby niższej we wszystkich stronnictwach.

Sprzysiężenie królowej Niemcom.

Postawa Torysów wyczekująca, którzy poprzestają na ganieniu gabinetu nie śmiąc oświadczyć się.

Postawa księcia Walii, który się łączy z lordem Derby.

Przewaga interesów finansowych, handlowych i przemysłowych, która paraliżuje wszelką kombinację polityczną zawiązkaniem interesów materialnych.

Żywe nader uczucie narażonego honoru i upadku wpływu narodowego.

Powszechna nieufność.

Notujemy te uwagi, łatwo bowiem pojąć będzie można wpływ ich na rozprawę, które się otworzyć mają w poniedziałek w parlamencie angielskim.

Galicja.

Lwów, 26 Czerwca. — Przy rozprawie ostatecznej, odbytej dnia 16 bm. w tutejszym krajowym sądzie karnym cywilnym skazano właściciela Mikołaja Ławruk z Chomczyna z powiatu kossowskiego 50 lat, ojca 10 dzieci, obrządku grecko-katolickiego za zbrodnię zamieszania publicznej spokojności na 4 miesiące ciężkiego więzienia, obostrzonego dwurazowym postem w każdym tygodniu. »Oskarżony,« czytamy w Lem b. Ztg. »podczas fantowania, przedsiębranego z urzędu powiatowego za po-

datki we wsi rzeczonej, wzywał innych właścicieli do nieposłuszeństwa przeciw władzy, a był tak nazwanym plenipotentem gromady.«

— Korespondent lwowski do Nar. Listów potwierdzając wiadomość o drakońskim ukaraniu Kalickiego i innych, powiada, że Bogusławski z Wołynia, Garczyński z Poznańskiego wypuszczeni dla braku dowodów. Za co zaś Tążewski i Dobiecki skazani niewiadomo. Eugeniusz Wędrzychowski student ranny pod Miechowem, gdzie jego brat zginął, skazany na lat 5 za to, że pomiędzy papierami Cichńskiego, który umknął, znaleziono ręką jego kilka adresów napisanych. Tadeusz Romanowicz student skazany na lat 2 za to, że był jakoby członkiem »koła« mającego na celu pogodzić Rusinów z Polakami. Nazwiska świeżo uwiecznionych i oddanych pod sąd wojenny we Lwowie są: Dulemba, Lewicki, Czerwiński, Pańkowski, Kłobukowski. Czerwiński chciał umknąć, ale go schwytano i przy jego indagacji miano podobno używać różg. Skutkiem nowych rewizji i aresztowań krąży podobno po Galicji jakaś odezwa, również nowy numer Niepodległości, który wyszedł 1. Czerwca. Rewizye odbywały się pomiędzy innemi i u historyków Karola Szajnoch i Henryka Szmita.

Korespondent Pressy ze Lwowa donosi, że Floryan Ziemiałkowski skazany na lat trzy więzienia, Siemiański na lat dwa, Wasilewski na jeden rok, stary hr. Poniński na miesiące ośm, Rupczyński na miesiące 6 ciężkiego więzienia, wszyscy założyli rekurs do wyższego sądu. Tenże sam korespondent wspomina, że aptekarz M. aresztowany ze swymi pomocnikami i subjektami, także kupiec F., kupiec Kühmayer wypuszczony.

Dania.

O projekcie unii skandynawskiej wspomnianym często ostatniemi czasy po dziennikach, podała przed kilkoma dniami Kölnische Zeitung list z Kopenhagi, rzucający światło na rzeczony projekt. Sprawa ta toczyła się już dawniej, gdyż podczas wybuchu wojny niemiecko-duńskiej rozwinęła się już była do tego stopnia, że wypracowano zarys konstytucyj dla połączonych państw skandynawskich. Z rzeczzonego listu kopenhagskiego zamieszczamy tu kilka charakterystycznych szczegółów.

»Ostatniego Marca bawił tu (w Kopenhadze) pewien Szwed, jak się później dowiedziałem, gorliwy i czynny członek stronnictwa radykalnego, czyli skandynawskiego, które nie pokoiło się do wysokiego stopnia wyczekującym stanowiskiem, jakie Szwecja zajmowała dotąd w sporze duńsko-niemieckim. Był to prywatny bibliotekarz króla Karóla XV, niejaki p. Quanten. Celem jego było nakłonienie duńskiego sejmiku do wydania w imieniu duńskiego narodu adresu upominającego otwarcie Szwedów i Norweszyców, aby pospieszili na pomoc słabszemu bratu. Plan ten, jeżeli istotnie był pomyślany, zmierzał, jak się zdaje, do tego, aby w ten sposób wyrzucić nacisk w duchu skandynawskim, tak na rząd tutejszy, jak i na szwedzko-norweską w celu popchnięcia go do stanowczego wystąpienia; jednak rozbił się o rozdrażnione usposobienie, jakie opanowało tutejszą ludność oczekującą pomocy od braci skandynawskich. Podczas pobytu p. Quantena w Kopenhadze rozwinął się tu nowy projekt na szerszy rozmiar i większego znaczenia. W skutek częstych porozumiewań się jego z kilkoma najznakomitszymi członkami naszych stronnictw powstał wkrótce projekt skandynawskiej unii, który zaraz miał być urzeczywistniony. Sądzę, że się nie mylę, jeżeli wymienię jako tych, którzy udział mieli w wypracowaniu rzeczzonego projektu, osoby następujące: teraźniejszego ministra spraw wewnętrznych Carlsena, obu przywódców stronnictwa demokratycznego, pp. Hansena i prokuratora Christiensen, członka szlęzickiego sądu wyższego, radcę Juela, z których pierwszy i ostatni należą do frakcyi radykalnej stronnictwa »narodowego.«

Korespondent podaje w dalszym ciągu listu głównego punkta zarysu konstytucyj dla połączonych państw skandynawskich, między które podług wiarygodnych źródeł liczy następujące:

»Szwecja, Norwegia i Dania połączą się zaraz węzłem unii, na mocy której sprawy zewnętrzne i obrona kraju stają się sprawami spólnymi. W tem celu złożony będzie spólny parlament, składający się z Izby wyższej, której członkowie w równej liczbie wybrani będą przez różne reprezentacje państw, i z Izby niższej, której członków wybierze każdy kraj w liczbie do ludności zastosowanej. Parlament spólny co rok zbierać się będzie, przyzwalać ma na wydatki potrzebne na zawiadowanie sprawami zewnętrznymi i środkami obronnymi, oznaczać będzie związkowe kontyngensy i co do tego należy. Przed tym parlamentem mają być odpowiedzialni wszyscy ministrowie spraw zagranicznych, wojny i marynarki we wszystkich trzech państwach, a z tych ministrów utworzą obaj królowie, każdy w swym kraju ministerium związkowe. Holsztyn i część teraźniejszej duńskiej monarchii ta, która w skutek dzisiejszej wojny może do Związku niemieckiego będzie należała, zostaną zupełnie wydzielone z unii skandynawskiej, za to Szwecja i Norwegia zawsze i wszelkimi możliwymi środkami będzie się sprzeciwiała temu, aby Dania nie straciła skandynawsko-narodowej części Szlezewiku, która w poufnych układach bliżej ma być oznaczona. Po zawarciu pokoju część rzeczona ma być wcielona zupełnie w resztę duńskiego państwa. Wreszcie dynastye szwedzko-norweską i duńską zawrą traktat dynastyczny, na mocy którego trzy skandynawskie korony na przyszłość przejść mają na jedną głowę panującą.

Traktat ten familijny przedłożony ma być do zatwierdzenia tak szczególnie reprezentacyom trzech królestw jak i spólnemu parlamentowi. Znajduje się także w owym zarysie konstytucyj paragraf, na mocy którego parlament spólny przedkładać i uchylać może wszelki inny projekt unii, przez co otwartą byłaby droga do coraz ściślejszego zbliżania się, jednak pod warunkiem, że na taki nowy projekt, nim stanie się prawomocnym, zgodzić się muszą wszystkie reprezentacje trzech królestw.

Projekt zawiera w sobie różnorodne punkta; widać, że autorowie jego

